

ČAS – ÚKOL – PODMÍNKY

Vykupujte čas, neboť nastaly dny zlé

První čtení: Žalm 31,15-17 | Druhé čtení: Efezským 5,15-17

Všechno má určenou chvíli a veškeré dění pod nebem svůj čas... 11 On všechno učinil krásně a v pravý čas, lidem dal do srdce i touhu po věčnosti,...

Žalmy 31,15-17

Já v tobě naději skládám, Hospodine; řekl jsem: Bůh můj jsi ty. 16 V rukou tvých jsou časové moji, vytrhni mne z ruky nepřátel mých a těch, kteříž mne stíhají. 17 Osvět tvář svou nad služebníkem svým, zachovej mne pro milosrdenství své.

Efezským 5,15-17

Dávejte si dobrý pozor na to, jak žijete, abyste si nepočínali jako nemoudří, ale jako moudří; 16 vykupujete (nepromarněte tento) čas, neboť nastaly dny zlé. 17 Proto nebuďte nerozumní, ale hleďte pochopit, co je vůle Páně.

Kázání

Na prahu nového roku vnímáme silněji než jindy, že se před námi otvírá další období – čas, který čeká na to, jak a čím ho naplníme. Z textů, které byly čteny, je zřejmé, že bych nám rád na cestu do nového roku přidal několik myšlenek o čase.

Ve spojení s časem, jak se o něm píše v Písmu, mi v mysli vytanulo dvojí Boží slovo. Tím prvním bylo povzbuzení apoštola Pavla, který říká: „*Vizte tedy, abyste opatrně chodili (žili), ne jako nemoudří, ale jako moudří, vykupujete čas, neboť nastaly dny zlé.*“ Apoštol Pavel zde mluví o čase jako o komoditě, kterou je potřeba pro sebe kupovat/získat. V kontextu evangelia „vykupování“ znamená vždy vysvobození (jsme vykoupeni Kristovou krví), a tak vykupování času je možno chápat jako jeho vysvobození. Zdá se, že od neúčinného a neřádného využívání k řádnému a užitečnému. Snad bychom mohli uvažovat také o vysvobození času z jakéhosi otroctví a uvažovat o

tom, kdo čas nám lidem daný zotročil a jak; případně kdo/co a jak nám ho krade, anebo komu/čemu ho dáváme.

Druhý biblický text, který se mi v souvislosti s časem okamžitě vybavil, je ono Žalmistovo slovo o tom, že „*V rukou tvých jsou časové moji*“. Žalmistův výrok je vyjádřením naděje a bezpečí v těžké době (viz kontext 31. Žalmu): ať už bude, co bude, můj úděl - můj čas - je v Boží ruce. Ne v ruce nepřátel, ne v ruce nemoci, ne v ruce všelijakých nebeských mocností.

Čas v trojlístku

Myslíme-li na čas v izolaci, pak sám o sobě má sice obrovskou hodnotu, ale to je asi tak vše. Nenasytíme se jím, nepobaví nás, nemůžeme ho znásobit, nemůžeme si ho udělat (jakkoli to tak říkáme), nemůžeme ho zakopat do země či dát do banky na horší časy. Přemýšlíme-li o čase, pak o něm docela samozřejmě uvažujeme *ve spojení s dalšími skutečnostmi*. Rád bych se u těchto skutečností zastavil a pokusil se *vykreslit trojlístek: čas (příležitost, trvání, prostor) - čin - čas (jako správný moment; splnění vhodných podmínek - ř: „kairos“)*.

1. Čas jako Boží dar – prostor, trvání

Na Nový rok si to uvědomujeme docela zřetelně - otvírá se před námi další čas jako příležitost k životu. Je to *čas, který bude* nějakou dobu - nevíme jakou - *trvat*. Bude to Boží čas, jeho délka je a bude v Božích rukou. Čas dalších dní dostáváme jako dar - Boží dar, a to je důvod k vděčnosti, radosti a zároveň je to důvod k vděčnému spočinutí v jistotě, že ať se děje co se děje, jsme v Boží ruce.

2. Čin – poslání a úkol

Pán života nás tady ještě zachoval a zachovává, a proto smíme věřit, že zde na zemi ještě je naše místo, je zde ještě náš úkol. A to je druhý lístek z dnešního novoročního trojlístku: čas je příležitostí k činu, k naplnění poslání, k naplnění úkolu. To je to klíčové na čase - *k čemu ho využijeme?* Čím ho naplníme? Jaké jsou naše ambice? Jakými skutky? A kdo bude hodnotit, jak jsme ho využili? => Dost možná prvními soudci využití

příležitostí života jsme my sami, když nám začne docházet, že tady na této zemi nebudeme věčně. Čas je příležitostí k nějakému dílu, k nějakým skutkům, k nějakému úkolu, k nějakému poslání.

My dnes žijeme v době obrovských možností a v takových dobách lidé čelí velikému *pokoušení – zvládnout víc, než na co mají síly a času*. Bývá to i fenomén doprovázející přibývajících léta (stáří) – myslíme si, že zvládneme více, než nám dovoluje naše pomalu stárnoucí tělo. *Vzpomínám* v této souvislosti na jednoho milého bývalého žižkovského staršího, který nám jednou připomenul, že „do püllitru litr nenaleješ“. Neznamená to nic jiného, než že se musíme smířit s tím, že vše nezvládneme, do všeho se nemůžeme pustit a *je potřeba volit*. Někdy je skutečně těžké si připustit, že nemůžeme vše, co chceme, a že musíme zvolit. Znamená to zároveň cosi odmítnout a nechat spadnout do propadliště dějin. Než nám to dojde a než si to připustíme, dokážeme uškodit sobě, i bližním.

Když mluvíme o nutnosti volby, pak je nabíledni, že chceme *volit to, co je podstatné*, důležité a nějakým způsobem i trvalé – když ne na zemi, tak určitě v nebi. A co je to to podstatné? Jak to poznat? *Anselm Grün* napsal knihu „*Kdybych měl už jenom jeden den života*.“ Je to inspirativní text a vřele ho doporučuji. Myslím, že kdybychom položili Anselmovi Grünovi otázku, co by dělal, kdyby měl před sebou *už jenom jeden rok života*, odpověděl by dost podobně. Já ten rok zmiňuji proto, že je to přece jenom jiný mezník než jeden den. Mezník, v jehož světle si člověk uvědomí, že přece jenom ještě má nějaký čas na dobré využití času.

Docela dobře si umím představit, *že bychom v takové chvíli začali opravdu jinak vážit*. Najednou by se začalo ukazovat, co je důležité a co ne. Asi bychom zjistili, co nám při všech bohuľibých aktivitách přece jenom něco chybí, něco *jsme opomenuli, něco nám uniklo*. Zdá se mi, že bychom věděli, komu věnovat čas a komu ne. Myslím, že *sociální síť typu facebooku* by zažily jakýsi paradox, protože mladší generace by najednou zjistila, že se jedná o médium, které svou povrchností a neskutečnou pomíjivostí neuspokojuje. No, a ta starší generace babiček a dědeček by možná houfně přece jenom vrhla své síly na sociální síť v naději, že se tam setkají se svými dětmi,

vnoučaty či pravnoučaty, přáteli. Kdo ví, *co by vědomí konce udělalo s našimi konty, s našimi vztahy – v rodinách...* Kdo ví, co by udělalo s naší *službou Pánu Bohu*, s naší *evangelizací*. Snad by lidé začali pod tlakem konce *uvažovat o Bohu, o pokání* – dost možná by to odsouvali až na předposlední den!?

Po pravdě řečeno, umím si představit *i naprosto opačné reakce*: „Přijde-li konec, pak pro sebe musím ze života tím spíš vytřískat všechno, co jde, a to bez ohledu na ostatní.“ Možná by až v tuto chvíli začala doba obrovského násilí. Nevím, možná je právě zde jeden z důvodů, proč nám dobrý nebeský Otec skrývá den posledního soudu, den konce světa.

A nakonec musím přiznat, že mě napadla i myšlenka, že tváří tvář vědomí konce života/světa za jeden rok, *by někteří lidé nezměnili nic* a pokojně žili tak, jako doposavad. To proto, že s vědomím konce již dávno žijí.

Máme-li před sebou čas nového roku, pak nevíme, jestli bude poslední či jak bude vlastně dlouhý. Víme ale, že *stojí za to pečlivě vážit, jakými ambicemi, jakým dílem, jakým úsilím omezený čas naplníme*. Nový rok bude rokem voleb – nemyslím na ty politické. Myslím na ty osobní, rodinné a případně i sborové. *Kéž nám Pán Bůh dá moudrost rozpoznat*, co je skutečně podstatné, důležité a do čeho se vyplatí investovat své síly. Toto měl na mysli apoštol Pavel, když mluvil o potřebě „vykupovat čas“ = nepromarnit jej bezcennými věcmi; osvobodit ho od banálností k cennostem.

A jak to poznat? Zmíním zde do trojlístku dnešního kázání vedle času jako trvání, činu (dobré činu) ještě jednou čas, tentokrát ovšem jako jedinečnou chvíli pro daný čin.

3. Čas jako jedinečný okamžik k činu – „když se naplní Boží čas“

O čase se Božím slově mluví ve dvou rovinách. Tu první – a docela samozřejmou – tvoří čas jako doba, trvání. Tou druhou rovinou je pak čas jako jedinečný okamžik, který člověk buď propásne anebo ho „chytí za pačesy“ (kairos). Je to ten „*pravý okamžik*“, v němž se čas sešel s vhodnými okolnostmi. Boží slovo říká, že „*se naplnil čas*“. Dobrá věc potřebuje vhodný čas, protože dobrá věc v nevhodný čas nepřináší dobré.

To, co tvoří vhodné podmínky, mohou být *vnější okolnosti* (při evangelizaci připravení lidé na slyšení evangelia; dostatek prostředků; správné roční období - v zemědělství; vhodní a ochotní spolupracovníci;...). Mezi dobré a vhodné podmínky patří *vnitřní okolnosti našeho života* (musíme mít dost fyzických sil, duševních sil - dostatek víry). Aby mohlo být vykonáno dobré a užitečné dílo, aby čas nám daný mohl být dobře vykoupěn, musí se naplnit - potřebuje tu pravou chvíli.

PÁN JEŽÍŠ měl sice trpět a zemřít, ale v pravý čas, a proto několikrát pověděl: „Ještě nenastal můj čas, dosud se nenaplnil.“ (Jan 7,6-8)

Není jednoduché čekat na pravou chvíli a *potřebujeme velikou citlivost* k tomu, abychom rozpoznali na co je právě teď v mém životě pravá chvíle, kterou bych neměl propásnout.

Závěr

Otvírá-li se před námi na prahu nového roku nové období, pak ať už bude pro každého z nás jakkoli dlouhé a přinese-li cokoli, jdeme do dalších dnů v pokoji a jistotě, že „časové naši - naše dny“ jsou v Božích rukou, protože do nich je svěřujeme.

Vykupujme čas a prosme o citlivost ke chvílím, kdy se v našem životě naplní čas k jedinečným rozhodnutím, postojům a činům.

*Protož buďte že jíte, nebo pijete, anebo cočkoli činíte, všechno k slávě Boží činite.
1 Korintským 10,31*

Jan Asszonyi, Brno 1. 1. 2017